

Programatična vladna izjava.

Beograd, 1. junija. (B)

Današnja seja narodne skupščine se je pričela ob 9. uri 45 minut. Po prečitani zapisnika, katerega je skupščina sprejela, je odgovarjal minister prosvete g. Trifunović na interpelacijo gg. Divca, Moskovljeviča in Agatonoviča o profsorskem vprašanju. V svojem odgovoru je rekel, da na žalost ni mogel izpolniti vseh zahtev profesorjev, ker to ni bilo odvisno od njega. Vendar je storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da bi se profesorjem stanje izboljšalo. Za njim so govorili interpelanti gg. Divac, Moskovljevič in Agatonovič, ki so najenergičneje napadali ministra, ker ni šel profesorjem na roko. Eden izmed govornikov je med drugim dejal: Eden od ministrov, ki je imel kot profesor zelo slabe ocene je izjavil, da so profesorji vrlo dobro situirani. Agatonovič in Moskovljevič sta energično napadla g. Trifunoviča radi profsorskega vprašanja.

Za tem je čital ministrski predsednik gosp. Pašić deklaracijo vlade, ki se glasi:

Prva in najsvečejša dolžnost vsakega državljanca.

»Spoštovani gg. poslanci!

Po dolgoletni in teški vojni, v kateri je bil zapleten neposredno in posredno cel svet in po premaganju nevarnega sovražnika in po sklenjenem miru, je nastopil čas okrepite in ureditve novostvorjenega stanja. Srbija, ki je največ trpela in na katero je naš sovražnik najpreje navadil v nakani, da uniči njeno neodvisnost in da si jo podvrže, je bila srečna, da se je ne samo rešila, temveč da tudi vidi, da je njen svetovni sovražnik premagan in da doživlja uspravnost svojega nacionalnega ideala, osvoboditve in ujedinjenje našega troednega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Po sklenitvi mednarodne mirovne pogodbe v St. Germanu, v kateri je priznana naša ujedinjenje s sledečimi besedami: »Trajno ujedinjenje s Srbijo v cilju obrazovanja neodvisne in edinstvene države pod imenom kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, je nastopil čas mirnega dela in urejanja naše države. Prvi čas, dokler je vladalo v narodu skrivno navdušenje radi uspravnosti ideala v osvoboditvi in ujedinjenju, mnoge stvari, ki bi se morale takoj urediti niso bile urejene. Toda tudi sedaj, gospodje narodni poslanci, po sprejetju ustave ni nepoznano, če se izkoristi čas in ako se prožemo s prepričanjem, da je prva in najsvečejša dolžnost vsakega člana našega naroda, da čuvamo našo narodno državo pred neprijatelji in protivniki in da jo uredimo po narodovi želji. Sedaj je dolžnost, da prične mo urejati one poste, ki so jih stavile prilike na dnevni red, oziraje se pri tem na zunanjo in notranjo situacijo ki je nastala po sklenitvi miru.

Mednarodne razmere v Evropi in naša kraljevina.

Nelojalnost premaganih sovražnikov. Naša država in poruhirana akcija.

Gospodje narodni poslanci, pogrešno bi bilo, ako bi se udajali prepričanju, da so se premagani neprijatelji sprijaznili z dovršenim historičnim činom in da so iskreno in lojalno priznali novo stvorjeno državo, ki so obrazovano na principu narodnosti. Da je ta opomba o upoštevanju (prilike) na svojem mestu, se bomo takoj uverili, če pogledamo mednarodne razmere v Evropi. Po sklenjenem miru ni niti ena izmed premaganih držav neoporečno izpolnjevala obveznosti, ki jih je sprejela, temveč so zavlačevale izplačevanja pod raznimi

izgovori, zahtevale olajšave, zahtevale podaljšanje rokov in ponekod tudi zmanjšanje prisojenih odškodnin. To zavlačevanje pod raznimi izgovori je prisililo Francijo in Belgijo, da se zalečeta k prisilnim meram, da bi prisilili Nemčijo na izvršitev obveznosti, ki jih je sprejela s pogodbo. Toda okupacija Ruha in njegove okolice je povzročila pasivni odpor od strani nemških delavcev in industrijev, posebno pa administrativnih uradnikov, kar je zopet izkazovalo osterje mere od strani okupacijskih čet, da bi se z njimi uničil pasivni odpor. Ta ostri spor med Francijo in Belgijo na eni strani in Nemčijo na drugi strani radi izvršitve pogodbe, pri kateri se ne vidi enodušno soglasje, je vznemiril javno mnenje na celim svetu. Ker pa je Srbija ravnatko in se hašje trpela kakor Francija in Belgija, je ona direktno najbolj zainteresirana na rešitvi tega vprašanja, ker je ravnost s to pogodbo zagotovljena odškodnina Srbije s 5 odstotki in cele vsote, ki jo mora Nemčija plačati zmagovalcem radi povrnitve povzročenih škod. Za Nemčijo sta se vrgli tudi Madžarska in Bolgarska in tudi oni dve zahtevata, da jim veliki zavezniki olajšajo izplačilo prisojene odškodnine na ta način, da bi se jima podaljšal rok izplačila, da bi se jima pomagalo, da dobita inozemsko posojilo itd.

Mala antanta. — Za varnost države in ohranitev mirovnih pogodb.

Vsi ti pojavi nam nudijo opomin, naj se ne udajamo brezbrzičnosti, da se bodo nasproti nam izvršile vse obveznosti iz mirovne pogodbe in zato smo dolžni svojem narodu, ki je dal toliko žrtve za osvoboditve in ujedinjenje, da se ozremo na te pojave in da prične mo z onimi deli, ki so vsled razvoja zunanjih dogodkov stavljeni na dnevni red, da bi se zadovoljile neodložljive državne potrebe, se je kraljevska vlada, noseča odgovornost za varnost države in ohranitev mirovnih pogodb in čuteča globoko svojo dolžnost, da se tej odgovornosti odzove, pravočasno, potrudi za sklenitev zveze z onimi državami, katerim proti nevarnosti od preureditve stvorjenega položaja in sklenjenih mednarodnih pogodb. Delujoč v duhu ohranitve miru, predlaga kraljeva vlada narodni skupščini v pravcu ravnosti te politike na odobrenje zakona o ustroju narodne vojske. S tem zakonom se skrajšajo nekaterim vrstam orožja rokovi službe, pri tem pa se ne zmanjšuje sposobnost in pripravljenost vojske za obrambo države.

Za konsolidacijo države v notranjosti.

Toda dehujoč na zavarovanju in obrani naše državne celine in zunanje neodvisnosti, ne bi mogli doseči svetel naloge našega naroda brez drugih mer in zakonov, ki so ravnatko važni predpogoji za nacionalni obstanek in razvoj. Potruditi se moramo za konsolidacijo naše države v notranjosti in pričetki z reševanjem onih zakonov, ki so s tokom našega notranjega življenja in razvika stavljeni na dnevni red. Tako moramo začeti z izenačenjem onih zakonov, ki urejujejo državno življenje, pa se nanašajo na ureditve in zavarovanje uradniškega dela, ker so uradniki državni organi, od čijih vestnega, marljivega in poštenega dela zavisi dober red, mir in zadovoljnost državljanov.

Za uradnike, invalide in dobrovoljce. — Izenačenje davčnega sistema.

Kraljevska vlada bo predložila zakonom te skupščinske seje zakon o

uradnikih, ravnatko bo predložila zakon o ureditvi invalidskega vprašanja in dala dokaz našim sodržavljanom in rodovom, da je narod večno hvaležen vsem onim vojakom od navađenega redova do najvišjega čina, ki so s svojim rodoljubnim požrtvovanjem življenja doprinesli osvoboditvi in ujedinjenju našega troednega naroda. Ravnatko ne moremo in ne bi smeli preiti preko vprašanja dobrovoljcev in koloniziranja onih naših predelov, ki so bili v vojnih opustošeni in razdejani. Toda med vsemi temi omenjenimi zakoni, ki jih nameravamo predložiti na rešenje narodni skupščini, zavzema prvo mesto zakon o izenačenju davčnega sistema, da bi se stvoril pravičen progresiven davek na principu, da plačajo vsi državljani naše kraljevine davek z ozirom na svoje davčne sposobnosti, ter da bi se tako z novimi dohodki mogli pokriti nujni državni izdatki.

Novi zakonski načrti.

Gospodje narodni poslanci! Dovolite mi, da naštem projekta, za katere smatra kraljevska vlada, da jih mora narodna skupščina rešiti čimprej. Ti zakonski načrti bi bili: zakon o civilnih uradnikih in drugih državnih uslužbenicah z reduciranjem nadštevilnih uradnikov; zakon o ustroju vojske in mornarice; proračun za leto 1923/24 s finančnim zakonom in uvedbo izredne in časne doklade na obstoječe davke, dokler ne pride v razpravo zakon o izenačenju davkov v vsej državi; zakon o invalidih; zakon o izenačenju srednješolske izobrazbe v vsej državi in ustanovitvi strokovnih gospodarsko-tehničnih šol; zakon o izenačenju ljudskošolskega pouka in o telovadbi v vsej državi; zakon o organizaciji sodišč radi izenačenja pravosodja v vsej državi; zakon o sodnikih radi izenačenja položaja sodnikov v vsej državi; zakon o prometnem osobju; zakon o poljedelskih kreditih in o vzdržavanju potov; zakon o ureditvi agrarnih odnosov ter zakon o gozdovih in pogozdovanju; zakon o ureditvi centralne uprave in o zmanjšanju števila ministrstev; tiskovni, zborovalni in društveni zakon v vsej državi; zakon o upravi in samoupravi mest in končno zakon o prenosu kosti za časa vojne zunaj države padlih in umrlih.

Dolžnost narodne skupščine.

Vsem tem zakonom pripisuje kraljeva vlada veliko važnost in je naša želja in težnja da se vsi omenjeni zakoni dogotove v tem prvem skupščinskem zasedanju, ker bi tako narodna skupščina mnogo doprinesla do tega, da se država v notranjosti konsolidira in da se ustvari možnost, da se zakonodajno telo bavi tudi z drugimi gospodarskimi, trgovinskimi, prometnimi in ostalimi vprašanji radi izpopolnitve našega gospodarstva in industrije, v prvi vrsti pa bi se ustvarila možnost po rešitvi teh najnujnejših poslov, da se posvetimo tudi izpopolnitvi naše notranje ureditve in da jih moremo po pridobljenih izkušnjah popravljati, izpreminjati izpopolnjevati.

Končno mi dovolite, gospodje narodni poslanci, da obrnem Vašo pozornost na jedro našega programnega dela, ki je namenjeno tej skupščini in ki se v prvi vrsti nanaša na ohranitev miru, ki je zagotovljen v mednarodnih pogodbah, na negovanje prijateljstva z našimi zavezniki za čas vojne in po vojni in na negovanje pravičnih odnosov z vsemi sosednimi državami in prizadevanju, da pretvorimo te odnose v prijateljske in na razvijanje delavnosti in napredka cele naše države.

Vladna deklaracija je bila sprejeta z velikim odobravanjem. Skupščina bi morala po govoru g. Pašića voliti odbores za vojno odškodnino in za zakon o izvanrednih kreditih, toda ker je g.

Ljuba Jovanović ugotovil, da so se zgodile nepravilnosti, je bila volitev odgodena. Seja se je končala ob 1. uri. Prihodnja seja bo v ponedeljek.

Ostanki judenburških žrtv in Iv. Endlicherja v domovini.

IZKOP V JUDENBURGU.

V nedeljo se je odpravil zastopnik odbora za prevoz judenburških žrtv gg. ravnatelj Saplja, dr. Bohinc in pa stara slovenska judenburška volaka Tone Kržnar in I. Fajdica. Došli so v Judenburg v torek, kjer so stopili takoj v stik z mestnimi oblastmi v svrhu izkopa in prevoza na kolodvor. V torek ob pol štiri so bile žrtve ekshumirane. Izkopu so hoteli prisostvovati judenburški meščani in okoličani Slovenci in domačini, vendar so oblasti vstop na pokopališče zabranile in zastražile tudi naše zastopnike odbora med pokopališčem in ograjo. Se je na intervencijo gg. Saplje in dr. Bohinca sta smela ta dva prisostvovati izkopu. Ostale deputacije in zastopstva pa so čakale pred pokopališčem. Izkopali so krste žrtv Alojzija Roglja, Alojzija Stefančiča, Antona Haiferja, Karola Možina in Josu Dautovića. Pred pokopališčem so pozdravile ostale deputacije žrtve. Prve vence na njih krste so položili zastopniki tamošnjih slovenskih delavcev in pa trije akademiki, ki so prišli iz Leobna. Oba vena imata trakove v naših državnih barvah. Na ponovno intervencijo g. Saplje so se poklonili navzočim žrtvam molče brez vsakega pozdrava in nagovora. Položili so na krste vence, slikali vozove in odšli. Ob pol enajstih so naložili krste na postaji v železniški voz, tudi brez vsake slovesnosti in so se odpravili dne 30. maja ob 5. uri iz Judenburga proti domovini. Vse je poteklo popolnoma mirno in tiho dostojno. V Gradcu so sprejeli še krsto z ostanki avstrijskega nasilstva Iv. Endlicherja. Ob pol 5. popoldne so se odpravili iz Gradca in so dospeli ob pol 8 do naše meje.

SPREJEM V ŠT. ILJU.

Nepričakovano lepo, slovesno in pristočno so pozdravili žrtve naši obmejni št. Iljanci. Železničar Benko Franc se je pripeljal nasproti, da pravočasno naznani njihov prihod. Sprejem je bil res pristočen in veličasten. Sedem krasnih vencov je okrasilo krste. Šolska mladina je zapela žalostinko »Gozdič je že zelen« v imenu občana po jih je pozdravil kot prvi na domačih tleh župan g. Skvarča, ki je v toplih besedah govoril o jugoslovanski ideji in pozdravil ter počastil spomin njenih prvih mučnikov, prvoboriteljev.

V MARIBORU.

Okrog 8. ure zvečer so se pripeljali v Maribor, kjer ni bilo takoj nobenega uradnega sprejema, pač pa se je vse uredilo za drugi dan. — Dne 31. maja so Mariborčani tako lepo okrasili voz z bujnimi cvetjem, da je vzlezel cel voz kot veličasten rožni grm, po katerem so zaplapolale črne zastave, ovite z jugoslovanskimi trobojnicami.

Ob 4. pop. se je zbralo na kolodvoru gotovo preko 10.000 ljudi iz mesta in okolice. Častna straža častniki, podčastniki in Sokoli — 12 moč — je zastražila voz. Pristopilo je ob zvokih petja in godbe sedem duhovnikov s proštom na čelu, častna stotinja je oddala salve, po cerkvah so zapeli zvonovi, Glasbena Matica je zapela »Vigred se povrne« in pred večščočlavo množico so dobile žrtve prvi jugoslovanski blagoslov. Nato je stopil na oder župan gosp. Grčar, ki se je spomnil bridkega in sramotnega suženjstva pod avstrijskim jarmom Habsburžanov, ki so z vsemi silami in sredstvi hoteli na vsak način ubiti slovenski in slovanski živelj. Pozdravil je žrtve, ki so se prve dvignile proti sramotnemu nasilju. Pozdravil je mučenika Endlicherja, žrtve judenburške in v kratkem orisal vse naše boje za osamosvojitve od prvega kmetskega upora naprej, pa do končne zmage.

V imenu častniškega zbora in vojske je pozdravil žrtve polkovnik Draskić, vojaški komandant mesta. Toplo se je spominjal žrtv, poudarjal naše ujedinjenje, apeliral na edinstvo in pozdravil kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. V imenu kulturnih društev je govoril g. Medved. V imenu akademike mladine je pozdravil visokošolec v res lepem nagovoru tovariša in prijatelja Endlicherja. Na to so defilirale deputacije vseh društev in silne množice pred krasno okrašenim vozom. Nato se je občinstvo razšlo.

VOŽNJA PO DOMOVINI.

Dne 1. junija ob 10. dopoldne so se odpravili iz Maribora in pričela se je trumafalna vožnja po domovini. Na vseh postajah Hoče, Silvnica, Račje, Pragersko, v Slov. Bistrici, v Poljanah, v Ponikvah, v Grobelnem, v Sentjurju in Storah so pozdravljali žrtve na poti v domovino s pristoječimi nagovori in pomladanskim cvetjem. Šolska mladina pod vodstvom učiteljskega občinskega župana, gasilci, Sokoli, vojaštvo, orožništvo in drugi zastopniki v spremstvu številnega občinstva. Posrebno veličasten je bil pozdrav v Celju. Z daljšim nagovorom jih je pozdravil župan dr. Krasovec, ki je poudarjal nacionalni moment žrtv jugoslovenskega osvobodjenja izpod tujega jarma. Gasilci so postavili pred voz častno stražo 6 moč z velikimi gorečimi plamenicami. Častna stotinja vojakov je oddala salvo, zadonela je v pozdrav godba, poklonila se jim je šolska konjenica in čule so se krasne žalostinke. Med navzočimi smo opazili zastopnike vojaških in civilnih oblasti, šolskih oblastev in učiteljske, raznih društev in družb Orjane, skavtov, lovcev, pevcev itd.

Slovesno so pozdravljali žrtve na svoji zadnji poti v Laskem, kjer jih je pozdravil župan v spremstvu številnih mestnih zastopnikov in društev, uradov, gasilcev, učiteljskega itd. Podobni sprejemi in pristočni pozdravi so se odigrali v Rimskih toplicah, v Zidanem mostu, v Hrastniku, kjer jih je sprejela tudi godba uniformiranih rudarjev, v Zagorju, v Trbovljah, na Savi in v Litiji, kjer so jih povsod pozdravljale številne množice z nagovori raznih deputacij. Zostali pa voz s cvetjem in ga krasili z zastavami in praporci. Mrzel je bil in mučen vtis, ki ga je napravila vožnja na spremenljave in potniške skozi Kresnice in Laze, kjer je bilo brez pozdrava, vse prazno razpoloženje in želja, da bi se žrtve izločile prej.

LJUBLJANO.

kjer ni bilo sicer nobenega uradnega sprejema, ker se vrši ta jutri v Narodnem domu in pa pri pogrebu. Vendar pa se je zbralo številno občinstvo in zastopstvo mestne občine, civilnih in državnih uradov, vojaštva, raznih društev in družb. Voz so postavili za nekaj časa na čelo postaje, kjer se je vršil tih pozdrav odbora za prevoz z načelnikom dr. Jamarjem in sprejem žrtv, nakar so zapeljali voz v svrhu izgoniranja na poseben tir pred postojnim uradom. Vsi so občudovali krasne vence, trakove, razne napise in cvetje.

Celoten vtis cele poti in sprejemov je bil jako ugoden, in je pokazal, da se narod res zaveda svoje svobode.

Z žalnim vlakom sta se vozila tudi brat in sestra Endlicherja, ki sta prišla, pa žal prepozno k ekshumaciji v Gradec. Končno omenjamo še v splošnem veliko požrtvornost in uslužnost uradnikov in vseh uslužbencev južne železnice pod vodstvom postajenačelnikov, posebno v večjih postajah kot v Mariboru (g. Stefin) in v Ljubljani (g. Ludvik).

Jako kulantno je postopala tudi carinarna. Vlak je spremljala poleg odbora za prevoz iz Judenburga od Maribora naprej tudi deputacija visokošolcev, ki je z vneto in požrtvorno sodelovala pri raznih sprejemih. Spremljevalci so se povsod, kjer so jih pozdravljali uradno primerno zahvalili za pozdrave in nagovore. — Omenimo še, da je bil posebno prilizen in uslužen tudi judenburški župan, pos. in gostil. g. Kleindienst, ki je izjavil ob slovesu, da naj peleejo v svojo domovino spomine judenburških bojev in da naj povedo slovenskim vojakom, da ostane 17. slovenski polk meščanom judenburškim vedno v prijaznem spominu.

Danes jutraj so prepeljali krste z ostanki žrtv iz kolodvora v Narodni dom, kjer bodo razstavljene do pogreba.

PROGRAM

pogreba judenburških žrtv v domovino.

Ob 6. uri jutraj se krste na ljubljanskem glavnem kolodvoru izvažajo in prepeljejo v Narodni dom, kjer se položijo na mrtvaški oder.

Občinstvu je dostop k mrtvaškemu odrom dovoljen od 9. do 14. ure. Točno ob 15. uri svečanostni mrtvaški sprevod izpred Narodnega doma na pokopališče k Sv. Križu.

Krste se prepeljejo na šestih mrtvaških vozov na pokopališče. Mrtvaški sprevod se bo pomikal po nastopnih ulicah: Izpred Narodnega doma po Aleksandrovi, Dunajski, Sodni, Komenskega ulici, po Vidovanski cesti, trgu Tabor, Ahacijevi, Martinovi cesti na pokopališče.

Po prihodu na pokopališče se krste prenese v kapelico, kjer se blagoslove, od tam na grobišče.

Po izvršenem cerkvenem obredu zapoje pevška družba žalostinko. Nato nastopijo goorniki in sicer: Zastopnik širšega odbora, Zastopnik udruženja invalidov, Zastopnik Omladine, Zastopniki oblasti, končno predsednik glavnega odbora.

Ob sklepu govorov se izvrši odkritje spomenika, katerega izroči predstavitelj odbora zastopnikom mestne občine ljubljanske v last in oskrbo.

RAZPOREDITEV ZA DRUŠTVA IN DEPUTACIJE PRED POGREBOM.

1. Sokolska konjenica na Aleksandrovi cesti (na križišču Beethovne ulice).

2. Vojaška godba in oddelek vojaštva na Aleksandrovi cesti tik za sokolsko konjenico.

3. Sokolstvo in sokolske deputacije se priključijo v žalnem sprevodu na vojaštvo (Aleksandrova ulica).

4. Glasbena družba, Zidarsko in tesarsko društvo, Orlovska zveza, Skauti, Društvo »Bratstvo« in »Mladost«. — Vsa pod 4. navedena društva se postavijo v Gladališki ulici ob palači Trboveljske družbe.

5. Mestna ženska realna gimnazija in ostale šole, ki ne tvorijo špallja, gojenci Kristofovega zavoda, Osnovna šola Planina pri Rakeku, Društvo »Atena«, Društvo sv. Cirila in Metoda, Kolo jugosl. sester, godba jugosl. železničarjev, Akademsko društvo in deputacije akademskih društev, Organizacija jugosl. nacionalistov, Dobrovolci, Udruženje invalidov, Voljaki in častniki bivšega 17. pehotnega polka.

— Za društva in korporacije pod 5: Zbirališče v Gladališki ulici pred opernim gledališčem. Tu naj se zbere tudi ostala nepriljudna društva.

6. Ferjantni savez — deputacija, »Sloga« Celje — deputacija, Češka obec, Ruski kružok, Slov. kršč. soc. zveza, Društvo rudniških nameščencev. — Za drugo pod 6: Zbirališče v Tomanovi ulici ob Narodnem domu.

7. Zveza pevskih zborov in ostala pevška društva. Odbor za prenos kosti Ivana Endlicherja, tovariši in sorodniki. — Društva pod 7: Zbirališče ob levi strani vhoda v Narodni dom.

Za krstami:

8. Rodbine in sorodstvo narodnih žrtv, voljaki bivšega 17. pp, obsolenci radi veleizdaje, Odbor za prenos judenburških žrtv. — Pod 8: Zbirališče ob desni strani Narodnega doma.

9. Veliki župan in komandant dravske divizije.

10. Predstavitelji inozemskih držav, Načelniki oddelkov pokrajinske uprave in osrednjih oblasti, oficirski zbor, zastopstvo mestne občine ljubljanske, Akademski senat, trgovska in obrtna zbornica, zastopniki občin in glavarstev, zastopstva raznih političnih strank, zastopstva raznih oblasti in uradov, zastopstva raznih korporacij in zavodov, Narodno ženstvo, ostalo občinstvo, oddelek vojaštva. — Društva in korporacije pod 10: Zbirališče pred Narodnim domom in na Bleiweisovi cesti.

Navedena društva, zastopstva itd. prosimo, da se na označenih krajih točno zberejo in se pokore dispozicijam rediteljev, da se sprevod lahko točno in dostojno razvije. — Odbor.

Iz prosvetnega življenja.

LJUBLJANSKA DRAMA.

Tehnične opazke o Shakespearu.

»Shakespeare je pisal svoja dela iz srednjega umetnosti, pravi Oton Ludwig. Pred očmi je imel odersko učinkovitost svojih dramatskih ustvaritev: bil je sam veliki igralec. Tako je razumljivo, da je gledalec psihološko poglabljeno svoj likov, do današnjih časov nedosegljiv. On je veliki poet renesance, »dobe prerajanja žive življenjske krvi in poganske nedolžnosti domišljije« kot pravi veliki nordijski kritik Georg Brandes. Vsa Šekspirjeva dela je nosila na sebi dramatične znake. Marlowe in Benvenuto Cellini, sta bila dva ženjalna pustolovca, živela v vednih avanturah in bojih. Zgočta fantazija in dražestna nalivnost je bila za ono dobo značilen znak.

Shakespeare ni bil izbrčen v svojih virih. Uporabljal je fabule, ki so mu bile pač na razpolago. Kljub temu je ustvaril iz večkrat otročjih in dramatsko nelogičnih (anahronističnih) snovi mogočne postave. Od igralca zahteva Shakespeare mnogo, mnogo domišljije in nalivnosti. Nikake tremezosti, blehli nianse in razlaganja. Pesnik je prebogast, njegove osebe tako plastično prikazovane, da iz njih samih izstopa najbolj sočno življenje. Igralec pa mora trdno obvladati svoj element, predvsem psihološko znanje v izrazu strasti in položajev. Nikjer ne sme biti zastoj, retorika oddiha; klavijatura občutkov in bliskovitih položajev je v pesnikovih delih preogromna. Moderna drama skriva notranjega človeka, renesanca ga brezobzirno razgalja. Detalji so manj pomembni in zna-

čajni zahtevajo lapidarne karakteristike (Malvollio) Ker Shakespear ne pozna tendence in ne izraža v svojih delih kaknega svetovnega naziranja kot mnogi moderni dramatik (Ibsen, Björnson z raznimi nemškimi klasiki vred), je predpogoj za igralca, da se takorekoko navzite mesa in krvi svoje vloge, je lahko okreten v obrazu ter gesti, izrazit, mnogostranski, nežen v premebah in izmajitvi v glasovnih variacijah. (N. pr. govor Hamleta o občutkih igralca.) Šekspirjeva lirika je izliv strasti, je tesna spolna elementarnega čustva in dramatičnega izraza. Njegov jezik ni skupna arabeska, temveč notranja potreba, živo izrazilo.

Naravno je tedaj, da mora imeti igralec izredno popoln organ. Vsa dela renesance so zgovorna, kot je zgovorna, družabna in dovipna njih doba. Lirika pesnika Shi. ni sentimentalna, v njej se družijo prelestna nalivnost in junaštvo (Romeo, Lorenzo v »Beneškem trgovcu«), Ofelija, Miranda, Hero itd. so deklško-nežne postave.

Težava je z manolgi, ki danes vpilvajo nalivno zlasti tedaj, če izražajo lastno karakterizacijo, odnosno govore o mediji. Mučni pa so nemotivirani samogovori v mnogih veseloigrah. Tedaj je treba igralcu spet domišljije in izmajitvi. Tesne združitve besede in dejanja.

Iz teh splošnih vidikov je Shakespeare na našem odru v celotnem utisu in redki-m izjemami našel srečne ustavitelje.

— Ljubljanska opera. V sredo zvečer je v drugič gostoval g. Josip Rijačec in sicer v operi »Carmen«. Uspeh njegovega nastopa je bil izredno velik. K silni krocnici glasovih vlog na pripomore poleg le-

žolanega glasu še posebno odlična muzikalna inteligenca. Po vsakem dejanju ga je občinstvo ponovno aklamiralo in klicalo pred zastor, žel je po posebne aplavze tudi sredi dejanja. Izvrstna sta bila v svojih vlogah tudi g. Thierrijeva in g. Balaban. Glasbeni aparat je z ognjem vodil g. kapelnik Matičič.

— Gostovanje g. Rijačeca. V soboto, dne 2. t. m. gostuje drugi v operi »Tosca« g. Rijačec kot Cavaradosi. Občinstvo opozarjamo na to predstavo, ker gostuje v njej zadnjič v tekoči sezoni g. Rijačec.

— Pri nedeljski predstavi »Prodane novice« (3. junija 1923) nastopi prvič kot Janko g. Burja, vlogo Marinke izvalja gospa. Lewandowska, vlogo Kecalja g. Zatyev, vlogo Vaška g. Mohorič, vlogo Esmeralde gna Korenjakova. V ostalih vlogah nastopijo ga Šmolenskaja, gna Šifiljeva, g. Cvejič, g. Debevec, g. Bratuž in g. Zorman.

— Dora Pejačević. Ugleden član družbe jugoslovanskih glasbenikov grofica Dora Pejačević je nedavno v Monakovem umru. Nje smrt je izguba za našo umetnost, ker je bila grofica Pejačević (njena skladba je izdala Edition Slave) v stalnem stiku z našo narodno umetnostjo. L. 1918 je priredila v Zagrebu koncert svojih skladb ki je lepo uspel.

— Umetnostno zgodovinsko društvo priredi v nedeljo 3. junija izlet v Odešce, Suho in Skofjo Loko. Vodi dr. Fr. Stelc. Program: Ogled gotičskih fresk in starih stavb. Sestanek po prihodu jutranjega vlak iz Ljubljane na kolodvoru Trata-Skofja Loka. Odhod vlak iz Ljubljane ob 7. uri. Dostop imajo člani in njih družine. Prijave se sprejemajo. V sločnu slabša vreme se izlet preloži.

Dnevne novosti.

Današnji številki so priložene položnice za one cenj. naročnike, katerim je potekla naročnina in ki naj blagovito nemudoma poravnati za ostalo naročnino, ker jim drugače ustavljamo pošiljanje lista.

— Našim naročnikom in čitateljem. Prihodnji teden pričnemo pribočevati vlezanim ljubzenski roman svetovnoznane ruskega pisatelja. Roman bo brezdvomno izobil med našimi čitatelji in čitateljicami veliko zanimanje. — Istočasno bomo priobčili obširnejše podatke iz pisateljevega življenja in delovanja.

— Francosko priznanje državnih izpitov ljubljanske univerze. Francosko ministristvo prosvete je z odlokom z dne 7. februarja t. l. pripoznalo diplomski izpit (državni izpit) posrednih fakultet ljubljanske univerze kot enakoveljaven s takozvano francosko »alicence«. Ta sklep je za nas velike važnosti, ker da je slovenskim kandidatom, ki so bili pripisani samo k francoskemu »univerzitetnemu« doktoratu, pravico, da se smejo na podlagi samo svojih domačih diplom neposredno prigrasiti k francoskemu »državnemu« doktoratu, najvišji časti, ki jo more dodeliti francoska univerza, in ki jo dosegajo samo najsposobnejši profesorji. Ta vest pomeni velik napredek v zblizanju francoskih univerz z jugoslovenskimi in bo gotovo razveselila naše akademike. Čestitati moramo francoskemu ministristvu prosvete in hvala mu mormo vedeti za to srečno iniciativo.

— Potovanje kraljevske dvojice. — Iz Beograda poročajo: Kraljeva dvojica odpotuje v nedeljo z ladjo do Orsove, potem pa z železnico do Sinala v Romuniji.

— Dr. N. Zupančič v Beogradu. Ministar n. r. g. dr. N. Zupančič je na poziv min. predsednika g. Pašića odpotoval včeraj popoldne v Beograd.

— Oklice ljubljanskim hišnim posestnikom. Odbor za prenos judenburških žrtv se je obrnil na Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani s prošnjo, da ob cestah in ulicah, po katerih bo dne 2. junija t. l. šel mrtviški sprevod judenburških žrtv, razobesijo žalne zastave. Hišni posestniki se vabijo, da se temu oklicu odzovejo.

— Iz državne službe. Pri finančni prokuraturi v Ljubljani je postavljen za kanclista Jostp Kozina. — Sodnik Fran Kovac okrajnega sodišča v Kostanjevici je imenovan za namestnika državnega pravdnika v VIII. cin. razr. v Novem mestu. — Na moški kaznišnici v Mariboru je imenovan Franc Gulič za višjega paznika; Josip Domanko, Miroslav Filipčič, Mihael Ragolič, Ivan Bežek in Anton Dolamci pa za paznike. — Fran Logar pri okrajnem glavarstvu v Celju je trajno upokojen.

— Z beograjske univerze. Proforski svet pravne fakultete v Beogradu je izvolil za dekana g. dr. Cedo Mitrovića.

— Promocija. Na zagrebški univerzi je promoviral za doktorja prava Josip Sedej, nekaj gorjskega nadškofa, rodom iz Cerkljanskega na Gorškem.

— Neoddatne poštnice pošilke. Izšel je razglas o neoddatnih poštnih pošilkah za mesec marec 1923 in je obklistvu vpogled pri vseh poštah v področju poštnega ravnanstva za Slovenijo.

— Otvoritev telefonske centrale v Črnomlju. Pri pošti Črnomelj je bila dne 15. maja t. l. otvorena telefonska centrala z javno govornico za krajevni in medkrajevni promet.

— Telefonske postaje, ki odpravljajo in sprejemajo brzojavke po telefonu. Dodatno k lozadevni notici se razglasa, da opravljata telefonski centrali Velika Nedelja in Sv. Marjeta pri Moškanjcih, kakor tudi nova centrala v Čremoševcih v smislu člana 8. točka 2. telefonskega pravilnika tudi brzojavno službo. Te tri centrale odpravljajo in sprejemajo brzojavke po telefonu.

— Začasna zatvoritev poštne urada Ljubljana 6. Na podlagi naredb ministrstva pošte in telegrafa št. 20.060 od 8. t. m. se pošta Ljubljana 6, ki je nastanena nasproti hotela »Union«, dne 31. maja 1923 začasno zatvori.

— Razširjenje plovbe na Jadranu. Da bi se odstranile težkoče, ki so nastale vsled številnih transportov českoslovaških turistov, potujočih na dalmatinsko obal, je družba jadranske plovbe v Sušaku izdelala nov vozni red, ki stopi v veljavo s 1. junijem t. l. Poleg dosedanjih pravilne dvakratne tedenske vožnje Bakar — Metković in enkratne Bakar — Korčula, bodeča vozila vsakodnevno se dva parnika iz Bakra v Sinj s postaje v Cirkvenici, vpeljane bodo trikratne tedenske vožnje Bakar — Malinska ter štirikratne na progi Bakar — Baska — Rab. — Zadnje linije so vpeljane radi tega, ker večina českoslovaških izletnikov obiskuje Cirkvenico, Bačko, Rab, Malinsko, kjer preživijo svoj dopust.

— Pri Jadranski banki shranjene rentne knjižice naj se dvignole. Deležnija ministrstva financ v Ljubljani objavljajo: Po Jadranski banki, podružnice v Ljubljani, oddelek za repatriacijo, z dne 23. maja 1923 se pozivljajo stranke, ki so v Jadranski banki radi repatriacije oddale rentne knjižice poštne hranilnice na Dunaju o vojnem posojilu, a knjižice se niso dvignole, da jih dvignejo pri podružnici Jadranske banke v Ljubljani ali pa jih oddajo pisмено zahtevajo. Za umrle lastnike naj prevzamejo knjižice ali jih pisмено zahtevajo njih dediči. Če zapuščinska obravnava še ni končana, naj pa dediči privedejo knjižice zapuščinskemu sodišču, da jih to rekvirira od Jadranske banke.

— Iz Uradnega lista. Uradni list št. 51 razglasa razglas o priležanju tombol, loterij in srečolovov.

— Prihodnja ljubljanska poroka, ki prične kot smo že poročali dne 4. junija, je dobila dodatno še te-le slučaje: Dne 9. t. m. Rozman Josip — uboj in Stefan Zalaznik teška tel. poškodba, dne 12. t. m. Bieckovč Ivan goljufija, dne 13. t. m. Senekur Ivan goljufija, dne 14. t. m. Vovk Martin in Omahek Alojz, tatvina, in 15. t. m. Janc Neža, ki je pobila svojega moža, tako, da bo ta poroka sodila najrazličnejše hudocele in bo tudi precej krvava.

— Sam se je izdal. Iz Radovljice nam poročajo: Se marsikomu je v dobrem spominu, da je bil tukajšnji gostilničar vulgo »leotar« v letošnjih velikonočnih praznikih okraden. Škoda je znašala več stotisoč kron. Osumljen je bil neki dimnikar iz Tržiča. Oblast ga je prišla, a mu ni mogla ničesar dokazati. Malopridnež se je že vesell, da pride kmalu iz preiskovalnega zapora — nekriv. Ali njegovo veselje je bilo prerano. Osumljenec sojetnik je vse polagoma izvel iz njega. Vse mu je povedal, kam je dragocenosti in denar zagrebel. — Ukradene stvari so se v istini našle tam zakopane. Njegova krivda je dokazana, za kar se bo moral še dolgo pokoriti v ječi.

— Razne nesreče. Pri včerajšnji kolearski dirki se je ponesrečil znani kolear Albin Šiško. Padel je tako nesrečno raz motocikla, da je zadobil težko poškodbo na glavi. — V mestnem logu je padel raz kolese Gorenc Ignac, strugar v tovarni »Indus«. — Stohan Ivan, 3-letni sin kovača iz Lesc je padel po stopnicah, pri čemer si je zlomil levo nogo v stegnu. — Neki avto, katerega lastnik je neznan, je povozil večeraj popoldne hčerko kurjača iz Most, Antonijo Trtnik. Deklica je dobila težke poškodbe na glavi. — Vsi ponesrečenci se zdravijo v ljubljanski bolnici.

— Celjske novosti. Mestni vodovod. Nedostaki pri našem vodovodu povzročajo, da se v rezervariu na Miklavčevem hribu ponoči nabere premalo vode in je posebno v poletnem času potrebno z vod. do štediti, da iste ne zmanjka. Po naročilu mestnega magistrata je v poletnem času strogo prepovedano, jemati vodo iz vodovoda za škropljenje vrtov, pranje itd. — Kdor bi se tega ne držal, se mu lahko za predo vodovod. V občinskem svetu se namerava skleniti, da se pri Vitanju napravi enstranski rezervni vod, tako, da se bo glavna cev v slučaju kake poškodbe zaprla, voda bo pa po stranskem vodu kljub temu tekla naprej. Ta naprava bo stala okrog 100.000 Din. — Telovske procesije so se udeležili zastopniki civilnih in vojaških oblasti. Komendant mesta je odklonil udeležbo vojaštva pri procesiji, kakor je bilo to doslej v navadi. Letošnja procesija je bila torej brez običajnega vojaškega streljanja pri štirih evangelijskih. — Škrlatica se nevarno širi po nekaterih vaseh občine Skofljavas in v delu konjiškega okruga. Obolelo je že veliko število otrok. Sanitarne oblasti so storile vse protukure, da se epidemija omeji in zatre. Slovensko društvo »Napoleon« v Celju je svoje ime spremenilo v »Svitanje«.

— Proti Celjski posojilnici so naši klerikalci v svojem katoliškem časopisu pričeli ogabno gonio. Ker je to eden najmočnejših in najstarejših denarnih zavodov na bivšem Stajerskem, ve vsak, kam meri bevsanje klerikalnih »stentekuljev«. Pri manjkajo jim namreč denarja v njihovih zavodih, katerega bi si radi pridobili na tak podel in obsojanju vreden način. — Umrja je v javni bolnici gospe Leopoldina Stiglic, soproga poštnega uradnika v starosti 47 let. — Deška in deklška mestna osnovna šola vprizorita na Vidov dan v mestnem gledališču mladinsko igr. »Čudežne goske«. Krasno in zelo učinkovito igr. je spisal pesnik Ernest Tiran, pevske točke pa je uglasbil Ciril Pregelj. — Vojni invalidi v Celju priredijo v nedeljo, 10. junija popoldne v gostilni Spalzar na Lavi veliko vrtno veselico. — Kanalska pristojbina. Občinski svet mestne občine je sklenil za upravno leto 1923 pobirati kanalsko pristojbino v mestu Celju v znesku 1 vinarja od vsake krone preje najemnine za stanovanja ali najeminske vrednosti stanovanj hišnih posestnikov in drugih uživalec prostih stanovanj, ako presega najemnina ali najeminska vrednost letno 100 kron. Mestni magistrat razglasa tozadevni razglas.

— Mariborske novosti. Dne 2. junija ob 8. uri zvečer se vrši v veliki Götzovi dvorani edini koncert Glasbene Matice v tej sezoni. Neumornemu in nesebičnemu delu pevovodje g. Topića se je posrečilo preduriti Glasbeno Matico iz mrtvila, v katerem je propadala in poživiti njen zbor, ga pomnožiti in mu viliti novih življenjskih sil. Upravičena je nada, da bo mudil koncert ne le prvotnim umetniški užitek, ampak bo obenem tudi dokazal, koliko je mogoče doseči s smotrenim, požrtvovalnim delom, čigar cilj je le povzdiga in uspeh celote brez ozira na postanske obveznosti. — Popis vojnih žrtv mariborskega okrožja se vrši v okviru združenja vojnih invalidov v pisarni na Rotovškem trgu št. 9. Prizadeati morajo prinesiti s seboj člansko knjižico in potrdilo davčnega urada o plačnem davku za leto 1923. Na temelju zbranih podatkov se bodo rešile vse prošnje in pritožbe. — Neki Anton Robič iz Sv. Trojice v Slov. Goricah je dobil od omdotne posestnice Ivanke Benčič in od posestnika Franja Vuteja dve kravi in enega vola v skupni vrednosti okrog 13 tisoč dinarjev, da odžene živino kupcu Francu Robiču. Kupec pa je zamač čaka na živino. Gonjača so aretirali v Mariboru, kjer je že nekaj dni popival. Ni pa se še moglo dognati, ali je živino v pianosti izgubil, ali pa je prodal in porabil denar za se. — 25-letna služkinja pri dr. Schmidreterju, Terezija Straus, ki je trpela na padavici, je dne 2. maja, ko je imela pri Dravi opravka, izgubila neznan k. m. V četrtke pa je v bližini mestne klavnice neki ribič izvelkel na suho žensko truplo, ki je bilo agnoscirano kot pogrešana Strausova. Domneva se, da jo je ob Dravi napadla bolezen, zaradi česar je padla v vodo in utonila.

— Kozarški jahači na prehodu v Ljubljani. Kozarški jahači, ki so prišli iz Beograda, kjer so dali posvitovalno predstavo kozarških sokolskih vaj na konjih, koji predstavili sta prisostovala celo Nj. Vel. kralja Aleksandra s kraljico ter najodličnejše osebe iz mesta, so na potu v Italijo. Pred odhodom se hočejo posloviti tudi od naše bele Ljubljane ter priredijo na prostorišču zadnjega vsehokolskega zleta v Linhartovi ulici posvitovalno predstavo svojih vrotolomnih sokolskih vaj na konjih. Glavna točka te predstave pa bo nagrada za najboljše jahača. Tekma je sledeča: Kozarci dirja, med dirjanjem odpravljajo mu gospodinje vse patrone iz odprave ter mu jih na povratku zopet nastavi na prsa. Isti kozak, ki kljub tem zapreklam dospe prvi na cilj izroči svoj gospodinji pridobljeno nagrado. Pri konjski sodehletja dva oficirja in dva gosпода iz občinstva. Razpisane so tri nagrade, za katere se je prijavilo že mnogo gospodinje, druge prijave se bodo sprejemale pred predstavo. Predstava se vrši v nedeljo, dne 3. junija t. l. ob 17. uri. Več se izve iz plakato.

Sokolski vestnik.

— NARAŠČAJ SOKOLA II. dobi v nedeljo 3. t. m. svoj prapor. Ta velepomemben dogodek se bo izvršil na Kongresnem trgu o 12. uri na svečan način. Sokol II. bo proslavil petnajstletnico svojega obstoja in delovanja najdoslojnejše s tem, da bo izročil svojemu naraščaju sokolsko zastavo, s katero naj gre naša sokolska mladina v boj za zmago sokolske ideje v našem ujedinjenem narodu. — Pozivate se starši sokolskega naraščaja, da pustite svojo dečo k tej svečanosti in da se je udeležite tudi sami polnoštevilo. Zdravo! — Mladinski izobraževalni odsek Sokola II.

Iz društvenega življenja.

— Pokrajinski zbor Jugoslovenske Matice v Celju. Zborovanje delegatov Jugoslovenske Matice, podružnic v Sloveniji, se vrši v nedeljo, dne 3. junija ob pol 10. uri dopoldne v dvorani Narodnega doma v Celju. Vse delegate opozarjamo, da imajo na podlagi izkaznic, katere so bile poslane podružničnim vodstvom, pravico do polovične vožnje tako na državnih kakor tudi na južni železnici. Vsak delegat naj se pri blagajni legitimira z izkaznico pokrajinskega odbora ter dobi na podlagi te legitimacije polovično vožnjo, odnosno velja cel vozn listek za pot v Celje tudi še za pot domov. To je končno veljavna določba in prosimo vse udeležence pokrajinskega zbora v Celju, da se po nji ravnaajo. Ako želi še kdo izkaznico, jo lahko dobi v pisarni Jugoslovenske Matice v Ljubljani, Pred Skofijo št. 21-I.

— IX. sešatek znanstvenega oddeska Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani se vrši v sredo, dne 6. junija ob 17. uri v »predavalnici« bolnice za ženske bolezni. Predava primarij g. dr. Fr. Derganc: »Spoznavnokratična medicina in appendicitis« in asistent dr. A. Kihlar: »Appendektomija subserosa kot tipična operacija.« — Odbor.

— Ne pozabite priti danes k zabavnemu večeru društva »Soča« v Tivolij. Pričetek ob 8. uri zvečer.

Novosti iz Primorske.

— Koncert v Gorici. V soboto in nedeljo priredi pevsko in glasbeno društvo v Gorici koncert z bogatim vspeedom. Kakor vidimo, se naša primorska društva kljub šikanam od strani oblastev in italijanskih zagrzencev zelo marljivo gibljejo.

— V pohlepu za zlato veržico. Te dni so priredili fašisti veliko veselico v Ilirski Bistrici. Da bi privabili čim več deklet in z njimi seveda tudi mladeničev, so kupili zlato veržico z lepim obeskom, ki naj bi ga dobilo najlepše dekle. Uspeh ni izostal. Krasotice obeh narodnosti so prišle in kazale svoje toalete in gole vratove, ki so bili kakor nalašč pripravljani za lep dar. Občena so seveda bila po največji ilirski modi, katere pa Italijani niso razumeli, ker so poklonili dar neki Stefi Prinčev, ki je prišla je za hip na veselico v pripristi obleki. Res je, da ji je nekaj moralo priti vislo razmer, mnogo bi ji bilo lahko mirno izostalo in ne hodilo kazat svojega telesa italijanskim fašistom.

Iz raznih krajev naše kraljevine.

— Kongres invalidov v Splitu. Pred par dnevi je bil zaključen kongres invalidov, ki se je vršil v Splitu in trajal tri dni. Zastopani so bili invalidi iz cele države. Udeleženci kongresa so napravili izlet v Trogir in Kašte, kjer jih je ljudstvo navdušeno sprejelo. Na kongresu je bila sprejeta resolucija, ki energično zahteva, da se čimprej sprejme invalidski zakon. Izvoljen je bil tudi nov odbor; za predsednika je bil izvoljen general Pokorny.

— Mehikanski dolarji. Mehikanska vlada je pričela že v pretečenem letu jemati iz prometa svoje dolarje. Ti dolarji so zgubili s februarjem svojo vrednost. Vendar še kroži precej denarja povsod in tudi pri nas. V Subotici je nasledio precej denarnih zavodov nekaterim trgovcem, ki so jim pomudili ta denar v zamenjavo.

— Ni maral v zapor. Ivan Piliš, rojen 1899 v Sočanju je bil predan zagrebškemu sodišču radi napada na organe javne varnosti. Piliš je pretepel svojega očeta in bratranca, ko pa je prišla na pomoč straža, se je branil slediti na policijo. Zbežal je v neko hišo in si skušal končati življenje z nočem. Vendar pa so to preprečili in ga odvedli v zapor. V svoji besnosti je oba stražnika večkrat ugriznil od krvi v roke.

— Pasja besnost v okolici Šibenika. Šibeniški listi poročajo, da se je v okolici Šibenika pojavilo precej steklih psov. Izdani so bili potrebni ukrepi, da se psi pobijejo. Cloveških žrtv k sreči dosedaj še ni.

— Kriminalno stanje v sarajevskem okrogu. Državno pravništvo v Sarajevu je dobilo leta 1919 10230 ovad, 1920. leta je padlo število ovad na 9313, leta 1921. je bilo 7713 ovad, leta 1922. 5600, leta 1923. do danes pa 2046. Nerešenih slučajev je ostalo 2545.

Izpred sodišča.

NOČNI NAPADALEC.

Mirko Matičič je bil obtožen, da je dne 16. februarja okoli 8. ure zvečer primerno zakrit napadel Luko in njegovo ženo Ivanka Vojksa ter jih s kolom pretepel. Obtoženec odločno zanika napad in ga je sodišče oprostil, ker se ni moglo ugotoviti, da bi bil res on napadalec.

SREČA V NESREČI

Neki večer marca se je vračal šofer Adam Levicki z avtomobilom v Ljubljano po Dolenski cesti. Že od daleč pred Skofljeco je videl v noči pred seboj belo luč in jo je smatral za luč vozika. Še le ko je prišel v bližino, je zapazil železniško zavornico in čuvaja, ki mu je dajal lučjo znamenja, da naj ustavi. Z vsa silo je zavril in posrečilo se mu je, da je ustavil pred trome. Pri tem pa je nekoliko poškodoval zavtor in podrl po tleh žel. čuvaja. Pretla je velika nevarnost, ker je takoj na 100 Din ali 2 dni zapore. Njegov vzklje je senat zavrnil, ker mora biti šofer osobito po noči skrajno previden in mora voziti tako, da lahko vsak čas ustavi.

Organizacija NRS.

— Oblastni odbor NRS v Mariboru nam poroča, da organizacija obširnega mariborskega okrožja napreduje zelo razveselivo. Mariborska oblast ima 15 srezov z nad 500 občinami ter je največja v celi Jugoslaviji.

Pozivljamo vse radikale in naše soimisljenike, ki bi želeli ustanoviti kako krajevno organizacijo, da se ustmeno ali pisмено obrnejo na naše tajništvo v Mariboru, Frančiškanska ul. št. 14, kjer vdobijo vse potrebne informacije.

KOZJE.

Dne 25. maja t. l. se je ustanovil v Kozjem pripravljalni odbor v svrhu ustanovitve krajevne organizacije NRS.

Na zaupniškem sestanku, kjer so bili zastopani vsi sloji, je bil obširno razjašnjen strankni program, ki se je v teku 40-letnega izajanja tako dobro obnesel, kar znači, da je pač najboljši, kajti slabi programi itak nimajo trajnosti.

Pobito je bilo tudi očitjanje, da je NRS srbska stranka, kajti z razširjenjem strankine organizacije v Sloveniji je stranka očitno pokazala svojo dobro voljo skupno dograditi od vseh strani ogroženo domovino in utrditi državljanski čut.

Prilavljalni odbor je sklenil, da se čim prej skliče občni zbor krajevne organizacije v svrhu izvolitve odbora v smislu strankinega štatuta.

— Iz Mozirja. V nedeljo se je vršil v Mozirju zaupniški sešatek v svrhu ustanovitve srezkega odbora NRS. Sestanka so se udeležili zaupniki vseh občin mozirskega sreza. Program stranke in dosedanje delovanje NRS bo porok, da zamore ona edina pripraviti državo na zunan in znotraj od onega ugleda, ki nam pripada. Govorniki iz Maribora, Celja kakor tudi domačini so bili živahno aplavdirani. Končno je bil izvoljen srezki pripravljalni odbor, sestojč iz 15 članov, ki bo organiziral cel srez v smislu strankinega štatuta.

— V Ljubnem se vrši zaupniški sešatek dne 3. junija 1923 ob 3. uri popoldne v svrhu ustanovitve občinske organizacije za Ljubno.

Sport in turistika.

Primorje rez: Slovan rez: 5 : 1 (3 : 1). V četrti popoldne se je vršila na Kodeljcem v Mladinskem domu propagandna nogometna tekma med rezervama navedenih klubov. Malo igrišče je zelo oviralo igro obojestransko.

S. K. Primorje Ljubljana gostuje v nedeljo na Sušaku proti tamkajšnji Viktoriji.

TEKMA V ZAGREBU.

Zagreb, 1. junija. (Z) Včerajšnja nogometna tekma med »Gradjanskim« in »T. W. Augsburgom« je izpadla s 5 : 4 v korist »Gradjanskega«.

Wener Sportklub znan tudi nam izza gostovanja v letih 1920 in 1921 proti naši Iliriji praznuje letos 6. junija 40 letnico svojega obstoja.

Dunaj, 31. maja. Wacker : Rapid 7 : 2. Neprizakovana zmaga Wackerja.

Sportklub : Hakoah 2 : 2.

Bolton Wanderers zmagovalac v angleškem rupu, ki se nahaja na turneji v Švici se pogaja za gostovanje v Budimpešti. V slučaju, da pogajanja uspejo, bo igral proti kombiniranemu teamu M. T. K. — F. T. C.

Šah.

Po najnovejših informacijah dospe v terek, dne 5. t. m. v Ljubljano šahovski vlemojster, pisatelj in organizator J. Miess. Zveza šah. organizacij v Ljubljani mu pripravlja ob tej priliki svečanosten sprejem.

Dopisi.

— Iz Tržiča. Marljiva pevska šola Slov. bral. društva priredi svoj 6. koncert, v letošnji sezoni drugi, v soboto dne 9. junija 1923. ob 8. uri zvečer v telovadnici Sokolskega doma pod vodstvom g. Albina Lajovica. Na sporedu so same Adamčeve skladbe za ženski, mešani, moški zbor, hvartet, za glas s klavirjem in za klavir.

— Zato se koncert imenuje »Adamčev koncert« in bo pokazal jasno, kakšna je razvojna pot našega Emila, ki ga pevci menda sploh najrajši pojo. Kot solista nastopi ga. Uroščeva, imenovana Tržiški slavček, klavirske skladbe poda gđ. Marta Engelsbergerjeva, ki obeta postati vrta pianistka. Za izletnike je to izredna prilika, da združijo užitek prirode z užitkom podeželskega koncerta, ki jih morda prepriča, da se tudi te bogate posesti. Zato priporočamo ta koncert vsem ljubiteljem in častilcem našega Adamča, posebno še, ker je zveza vlakov nad vse ugodna in se dobe prencičišča.

— Slatina Radenci. Dasi je naša mine-raina voda boljša od rogaške, vendar ne prihaja k nam toliko tujcev kakor v Rogaske Slatino, kjer ima letovišcar na razpolago največji komfort. A kljub svoji skromnosti pridobivajo Radenci na ugledu tako med domačimi kakor tudi izven državnih mej. Letos se odpre sezija prihodnje dni. Kakor se čuje, dobimo številne goste iz Hrvaške, Srbije, Českoslovaške, Avstrije in Nemčije, Italije itd. — Radenci so bili pred prevarom precej zagrzteno nemško gnezdo, danes čuješ domala samo slovenščino, kar pravega rodoljuba navdaja z veseljem. Tukajšnji gostilničarji točijo lanksi vinski pridelek po 32 kron liter. Cebelarstvo je v najlepšem razmahu in nese lastnikom na sto in sto stotico kron dohodkov. — Letina se nam obeta nadvse bogata. Pšenica, rž, krompir kaže lepo. Trava po travnikih je visoka in gosta, a tudi trta se bo obnesla, če Bog da.

Zahtevajte v vseh javnih lokalih JUTRANJE NOVOSTI!

Gospodarstvo

× Tečaj na novosadski produkti bori dne 30. maja. Cene za 100 kg: pšenica bačka 435, ječmen bački 290, oves bački 288, korna bačka 255, fižol bački 520, moka št. »0« 645, pšenični otrobi 130.

× Revizija kreditov pri Narodni banki, ki se vrši že dlje časa, se bliža svojemu koncu. Kolikor je znano do sedaj, bodo reducirani krediti v skupnem znesku za približno 200 do 250 milijonov dinarjev, torej vsa akcija ne izgleda tako hudo, kakor so jo spočetka nekateri slikali. Od tega odpa-de približno 100 milijonov na Beograd, 40 milijonov na Zagreb in ostanele na ostale podružnice. Pogoji za povračilo kreditov bodo nad vse ugodni, tako da se ni bati nikakih neprijetnih posledic, ker bi se imelo z izplačevanjem pričeti šele pričetkom prihodnjega leta. Osebnih krediti bodo popolnoma odpravljeni. Narodna banka pa se bo trudila, da bo dovoljevala mesto reduciranih kreditov v okviru možnosti sezonske kredite.

× Zvišanje pisemskih pristojbin na Madžarskem. Madžarska pošta uprava je izpremenila ekvivalent pisemskih pristojbin in sicer: 100 madžarskih kron za 50 zlatih centimov, 50 za 25, 60 za 30, 20 za 10 in 10 za 5 zlatih centimov.

× Ustanovitev českoslovaško-bolgarske paroplovne družbe. Českoslovaška vlada je predložila bolgarski vladi projekt o ustanovitvi českoslovaško-bolgarske paroplovne družbe z osnovno glavnico 60 milijonov levov. Ta projekt je bolgarska vlada že sprejela. Bolgarska bo udeležena z 40 odstotki, privatni interesi v Bolgariji z 20 odstotki, Českoslovaška z 40 odstotki. Promet se bo vršil na 2200 km dolgi progi, od Rezna do Suline. Sedež družbe bo v Ruščuku.

× Zvišanje zlate zaloge v Romunski Narodni banki. Romunsko finančno ministristvo je pooblaščen, da izroči romunski Narodni banki 31.830.088.50 zlatih kron kot pokritje za izdajo novih bankovcev. To vsoto je imela dobiti Romunija po likvidaciji avstro-ogrske banke.

× Gornjelezki premogovni in železniški trust. V gornji Šleziji se snuje velik industrijski trust, kateremu bodo pristopila največja železna in premogovna podjetja.

× Stagnacija v polski premogovni industriji. V vseh premogovnih revirjih na Poljskem je nastala stagnacija, ki je zlasti občutna v gornjelezkem revirju.

Borzna poročila.

Beograd, 1. junija. Devize. Dunaj 0.122—0.122, Berlin 0.122—0.125, Budimpešta 1.65—1.70, Bukarešta 44.50—45, Italija 404—405, London 399.50—401, New York 86.50—87, Pariz 555—560, Praga 258—259, Sofija 85—91, Solun 250—0, Svica 1555—1560. Valute: Dolarji 84.50—86, leji 45—46, levi 82—88.

Zagreb, 1. junija. Devize. Dunaj 0.122—0.125, Berlin 0.124—0.125, Bruselj 490—500, Bukarešta 0—45, Italija, izplačilo 407.50—415, London, izplačilo 407—417, ček 400—401, New York, kabel 0—87, ček 85.75—86.50, Pariz 555—570, Praga 261—266, Svica 1565—1575. Valute. Dolarji 84.50—85.50, belgijski franki 0—490, českoslovaške krone 250—255, francoski franki 550—553, Napoleondor 0—345, leji 0—44, lire 400—402.

Zagreb, 1. junija. (Priv.) Devize: New York 85.75—86, Pariz 5.65—5.70, Svica 115.65—115.75, London 400—407, Dunaj 12.20—12.50, Praga 262—266, Italija 407.50—415, Berlin 12.40—12.50. Valute: Dolarji 84.50—85.50, češke krone 250—255, italijanske lire 400—402.

Curih, 1. junija. Otvoritev: Berlin 80, Holandija 217.10, New York 554, London 25.62, Pariz 36, Milan

Roman:

Daimonion.

I.

Sedeli smo v stranski sobi restavranca »Triglav«. Poleg prijatelja Borisa, Rudolfa, Tomaža in mene je bil navzoč tudi naš nekdanji sošolec Jože Florjančič. Srečali smo ga na ulici in dovedli s seboj.

Florjančič je bil po poklicu učitelj. Pred petimi leti je v najhujši zimi rešil otroka iz vode. Desetletna deklica je pri prisilni delavnici padla v Ljubljano. Florjančič je planil za njo v ledeno vodo in jo srečno prinesel na suho. Pri tem človekoljubnem činu se je težko prehladil. Začel je bolehati, na kar so ga na njegovo lastno prošnjo upokojili. Potem je odšel iz Ljubljane, ne da bi pozneje kaj zanesljivega slišali o njemu. Pripovedovali so, da je okrevaval, da prebiva nekje v samotni, toda kje, ni vedel nihče. Umevno je torej, da smo nestrno pričakovali, kaj nam pove o svojem zagonetnem življenju.

»Človek božji, kje pa vendar tičiš?« ga vpraša Tomaž.

»V gorah,« odgovori Florjančič z namrščenim.

»Odkar si zapustil Ljubljano?«

»Da, že približno pet let.«

»Kaj, izreden človek si!... Ali te nič ne vleče nazaj v Ljubljano?«

»Prav nič... Danes sem došel radi majhnih opravkov. Vzdostilo me je, da sem se sestal z dobrimi znanci, vendar ni take sile na zemlji, da bi me mogla še kdaj prikleniti na mesto. Z večernim vlakom odpotujem na Gorenjsko.«

»Cherchez la femme!« vzkligne Tomaž. »Vem, da se nikdar nisi oženi, da našo javnost, da pa jo pozabiš popolnoma, tega nisem pričakoval. Takšen duševni preobrat v mozo zamore povzročiti samo ženska.«

»Deloma si vganil. Začetek preobrata v meni je nastal normalnim potom, toda pozneje je sledila izrednost.«

Znano vam je, da sem bil vedno idealist, dočim je naša javnost zavzemala pred nekaj leti nasprotno nazore. Vsak je iskal sreče le v uživanju, na svoje duševno življenje je pa pozabljali. Posledica temu je bila: na aktivni strani domišljavost in nasilje, na pasivni pa hinavščina in laž. Za skledo leče pa sta obe strani bili pripravljeni prodati Boga in bližnjega.

Takšne razmere so vladale med nami tiste čase, ko ste bili vi na fronti. Čutili sem jih v šoli, na ulici in v ka-

varni, da so mi naposled že presedale do skrajnosti. Dozdevalo se mi je, da sem ponesrečen pomorščak, kateremu valovi že pljusajo čez glavo. V svoji stiski sem zakoprnel po kopnem: po neoskrnuti prirodi. Zakoprnel sem po gorah in nepokvarjenih ljudeh. In končno kaj bi tajil, zakoprnel sem tudi po iskreni ljubezni, katero sem posebej pogrešal v času, ko sem ležal bolan na postelji... Tako, prijatelji, sem nastopil pot k svojemu duševnemu preobratu.

Florjančič je umolknil. Umeli smo ga ter mu s spoštovanjem do njegovega čistega značaja živahno pritrdjevali.

»Jože, nadaljuj!« reče Tomaž.

»Da, nadaljuj!« smo vzklikli tudi ostali.

II.

»Zakoprnel sem po gorah, po nepokvarjenih ljudeh in po ljubezni,« je nadaljeval Florjančič. »To koprnjenje je obvladalo vse moje bitje. Po dnevu sem premišljeval, kam da bi krenil v dosego svojih idealov, po noči sem pa blodil v sanjah po planinah, gozatih in gorskih seliščih. Živel sem dvojno življenje: življenje dnevne zavesti in svojega drugega »jaz«.

Nekega večera, ko sem miselno zopet z vso silo stremel za osvoboditvijo iz nevšečnih razmer, začutim v želodčni jamici nekako šegretanje. Prenehalo je in zopet začelo, potem pa me hipno vpraša nekakšen skrivnostni glas: »Ali čuješ?«

Kaj more to biti? Ali sem morda zblaznel?... »Da, čujem! Kaj hočeš?« vzkliknem.

»Pojdi v gorsko selo L. pri K.«

»Čemu?«

»Tam najdeš zaželjeno.«

»Kdo si?«

»Tvoj genij... tvoj drugi jaz.«

»Si v meni ali zunaj mene?«

»Sem del tvojega duhovnega bitja ter se nahajam tam, kamor me zanešajo tvoje misli.«

Celo noč mi je ta tajni glas govoril ter me priganjal k odhodu. Nisem se mogel ubraniti pozivu, zato sem zjutraj takoj s prvim vlakom odpotoval v določeno smer.

Iz K. krenem v L. Po naporni dveh uri tatrjoči hoji preko strmih, golih in gozdov dospem naposled v selo. Cela vas je obstojala le iz treh hišic in nekoliko gospodarskih poslopj, stisnjenih pod visoko skalo. V bližini selišča so se v zatišju gorskih vrhov raztezale njive in senožeti, obrobene od košatih

gozdov. Lahek vetrič je pihljal preko naselbine ter raznašal vonj hod in gorskih cvetic v nižavo.

Pri studencu nad seliščem postanem, motreč veličastno prirodo. Vedel sem, da tu vlada mir in ljudstvo, še malo prizadeto po vojni psihozi. Krenem v vas. In prvo bitje, katero srečam, je bila brhka deklica — gozdarjeva hčerka Ljudmila.

Ne vem, čemu naj vam obsežno pojasnujem, kar je sledilo? Na prvi hip sva poznala drug drugega, dasi se nisva nikdar videla v življenju. Srečala sva se, kakor stara prijatelja po dolgi ločitvi. Najbrže sva bila nekje skupaj v življenju pred rojstvom, v davni minulosti. Mogoče je tudi, da sva se sestajala v sanjah.

In potem sem odšel za stalno v gore. V gorah sem v polni meri dosegel vse, po čemur sem hrepenel. Nikdar več se ne vrnem v nižavo, ki s svojim egoističnim človeštvom zastruplja očiščeno. Prijatelji! lahko me zavirate na izredni sreči!

III.

»Bog te živi!... Čestitamo!... Ne zavidamo ti sreče!« smo vzklikli. Naposled je Tomaž, s pridivnikom »neverni«, dostavil: Fantastično pa je vendarle tvoja prigoda.

»Tako je bilo,« odvrne Florjančič. »Tisti skrivnostni glas mi je neopojljivo. Najbrže ti je kdo pripovedoval o samotnem gorskem selišču in tega pogovora si se pozneje spomnil na način, kakor se v sanjah spominjam, že davno pozabljenih dogodkov. Vse ostalo je naključje.«

»Tomaž, od kod prihaja ta glas, ne vem, vem pa, da je tui!« odvrne Florjančič. »Svetuje mi ter me svari pred pretečimi neizgovornostmi. Kakor dober prijatelj je vedno ob moji strani.«

»Ni mogoče, ni mogoče... Pomisli, tvoje pripovedovanje je vendar protivo zakonom prirode.«

»Zakaj ni mogoče?« se oglasi Boris, ki je molče poslušal prekanja. »Mi poznamo le malo zakonov prirode. Njeno snovanje nam je po večini še zakrito v misteriozno temo. Smo pa kljub temu taki naivneži, da vse, kar presegata naše umne zmožnosti, kar takole smatramo za nemogoče.«

Kajne, eter poznamo, Hertzove valove poznamo, Blondlotove žarke poznamo in tako dalje? Te snovi ali sile se nahajajo v vesoljstvu, toda kaj so, ne vemo. Kako pa naj sodimo o silah,

ki so v splošnem sploh še neznane? Kar pa je v velikem, to je tudi v majhnem; kar je v vsemiru, to je tudi v človeku. Sile so tu in jih ne smemo zanikati, dasi je njih tolmačenje morda pridržano prosvetlenejšim znanjem.

Zanimam se za izredne psihične pojave že več časa, zato vam tudi glede skrivnostnega glasu, o katerem pripoveduje Florjančič, lahko nekaj povem. Povem vam, da ima — daimonion.

Po poročilih Platona se je v Sokratu oglašil skrivnostni glas. Ta glas je nazval z imenom »daimonion.« S to besedo je hotel označiti nekaj božanskega, kar bistveno nima ničesar skupnega z izrazom »demon.« Sokrat je tudi šel ravnodušno v smrt, ker mu notranji glas ni stavil ugovorov.

»Po zatrevanju nekega psihiatra Sokrat ni bil normalen človek,« se oglasi Tomaž.

»Vem,« odvrne Boris. »V očeh vsakdanježev so vsi veleumni nenormalni ljudje. Dalje vem, da en sam takšen »blaznež« ustvari več vzvišenega, kakor tisoč normalnih mož. Sicer pa so daimoniona imele tudi druge osebe. Srednjeveški verski mistiki so ga imenovali »Jezus v nas«, iluminati in rožni križarji pa »spiritus familiaris.« Sedanja teozofija ga nazivajo z imenom »glas tišine.« Tudi med nami živi več ljudi iz daimonionom, toda tega ne pripovedujejo širši javnosti.

Daimonion je božanski izvir človeka, je njegov drugi jaz, je njegova duša. Spi globoko zakopan pod trnjem naše sebičnosti, naših zmot. Oglasi se samo v človeku, ki to trnje iz rednim samozatajevanjem odstrani, ki mnogo trpi, oziroma ki se za bližnjega žrtvuje z velikim altruističnim činom. Prijatelj Jože ga je zbudil tisti dan, ko je revno deklico otel iz vode. Tisti dan ga je spoznal, vse drugo mu je bilo pozneje navrženo.

IV.

Boris je zaključil svoja razmišljanja. Tomaž je nameraval zopet ugovarjati, a hipno je umolknil. Vsi smo namreč hkratu pogledali Florjančiča, ki je nekako zbegano motril naše obraze.

»Kaj ti je, Jože?« ga vprašam.

»Drugi jaz... daimonion... ali kakor ga že imenujete, se oglaš.«

»Česa hoče?«

»Svari pred pretečo neizgovornostjo.«

»Ali se bojiš, da zamudiš vlak?« je dostavil neizgovorni Tomaž.

»Šališ se, prijatelj, a meni je težko.«

»Nič ne bo hudega...«

Govorili smo dalje in se pričakali. Boris in jaz sva zastopala okultistične nazore, dočim sta Tomaž in Rudolf ostala dvomljivca. Florjančičovo prigodo sta smatrala za bujno domišljijo, ki je v zvezi z raznimi naključji. Končno ni manjkalo mnogo, da nista nas treh proglasila za blazneže.

Bal sem se resnih žalitev. Tomaž je namreč v svoji samoglavosti postajal vedno bolj zbadljiv, ko je Florjančič hipno vzklil: »Nujno svari! Pravi, da moramo takoj iz sobe!«

»Čemu, saj vendar nisimo nikjer varnejši, kakor v tem kotu?« odvrne Tomaž.

Florjančič zamahne z roko in plane proti izhodu. Boris in jaz sva nehoté drvila za njim, dočim sta Tomaž in Rudolf obsedela za mizo. Krohotala sta se in pošiljala žgoče opazke za nami.

Nismo še dospeli do vrat, ko se tlak pod nami zaziblje, kakor da ga dviguje velika grbasta žival. Prvem pregibu je sledil drugi. Potem je za nami zabobnelo, zaropotalo in oblaki prahu so vstali iz kota, kjer sta sedela tovariša.

Potres... Na našo mizo v kotu je padel del stropa... Zasul je Tomaža in Rudolfa... Planemo nazaj. S pomočjo iz drugih sob došlih gostov odkopljemo tovariša in ju dvignemo iz ometa, kamenja in polomljenih delov pohištva. Na srečo je Rudolf le nekoliko opraskalo, dočim je Tomaž dobil poleg manjših ran tudi večjo poškodbo. Raz stropa padli kamenji mu je zlomili levo roko.

O nezgodi smo telefonirali zdravniški postaji. V tem času je došel najemnik restavranca in je rekel: »Stara hiša ni mogla prenesti dveh streslajev. Že večkrat sem lastnika hiše opozoril na sumljive razpoke na stropu. Rekel sem mu, naj hišo popravi, a ni me poslušal. Seda ga bo k temu primorala oblast, da ne sledi še kakšna večja ne-sreča.«

Molčali smo in pritrdjevali z glavami.

Mirno spanje brez nadlege bolh in stenic je zagotovljeno.

Brez maže in duha. Ne razjeda blaga. Nihče strup. Nova metoda. Že ena uporaba je trajna in sigurna. Le pismena naročila s prilogo 8—Din v znakih na:

J. T. Gabršek, Marlbor.
Koroševa ulica št. 4.

MALI OGLASI:

Cena oglasa do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 25 para, z davščino vred.

Trapist sir

hljebovi 1 do 150 kg — kg
Din 30.— poitom od 5 kg gore
halje Mlekarna Sunja.

Stroj za lomenje kamna

razbijeni, ali v dobrem stanju.
M. protivaja 1 — 2 m na uro,
potrebni pogon 1 1/2 — 2 1/2 HP
kaplino. Ponudbe je poslati na
naslov: »Samoborka« d. d. in-
dustrija umetnega kamna, Sa-
mobar pri Zagrebu.

Mali umetni mlin

na dobri vodi se lise v njen
z nekoliko zemlje ali pa s kako
malo hišo, pripravno za trgo-
vijo na prometnem kraju na
Štajerskem. Ivan Ivanuš na
Ljubici 6 p. Ormož.

Mehanična streljana

(Schlesische) s stanovanjskim
vozom, orodjem itd. se ugod-
no proda. Resni reflektiraj naj
se obrnejo na naslov: Anton
Kopecky, Mehanična streljana,
Ljubljana, Tivoli.

Gospodinja

poučuje klavir majše začelnice.
Naslov v uradni lista.

Vrtni stole

zložitve, bušove, dobavljiva fran-
ko vagon Borovnica po 80.—
Din komad stolarna A. Kobi,
Borovnica.

Dve spremljevalki

želita vstopiti v službo brez-
plačno za dobo letne sezije, k
dobri družini, koja potuje na
letovišče k morju. Cenj ponudbe
pod »MORJE« na upravo lista.

Trgovino,

dobro vpeljavno s mešanim bla-
gom in opremo v sredini mesta
Maribora — pozneje tudi sta-
novanje — se proda. Dopisi
pod »Ekstencija«, na podru-
šnico »Jutranje Novosti«, Mar-
ibor.

La imperial sir

4 dueta poštom franco ducet
Din 30.— halje mlekarna Sunja.

Blazine, žima

moraka trava. Peter Kobal
Kranj, Glavni trg tvornica
vseh vrst blazin in žime in mo-
rske trave, modroce na peresih.
Specijalna tvrdica za izdelovanje
klubgarinur. — Najnižje cenel
— Najboljše izdelki! — Za-
htevajte oferte in cenike!

Krasno letovišče!

Letoviščni pension Bittner v
sv. Lovrencu pri Mariboru s
krasno lego na Pohorju. Voda
za plavanje. Toplo kopeli. Pro-
stor za tenis. Električna razve-
ljava. Meseca junija in sep-
tembra znižane cene. Prospekti
proti pošiljavi znak za 2.— Din.

Modra galica,

angleške provenijence, 98-99%,
brezkonkurenčne kakovosti in
po zmernih cenah ima v zalogi
zastopnik družbe Val Jarman
Celje, Breg 25, Slovenija.

Trgovski vogelni lokal

v sredini mesta v zelo prometni
ulici se odda v najem z novem-
brom. Ponudbe pod »Dobra trgo-
vina« na upravo lista.

Hiša

enonadstropna, za vsako obrt
pripravna, blizu glavnega kolo-
dvara v Mariboru, električna
moč in luč, vodovod, velik vrt
za zelenjavo, se za Din 188.000
takoj proda. Stanovanje takoj
na razpolago. Frano Marinič,
trgovca, Maribor, Kacijanarje-
va ulica št. 17.

Deklina

iz boljše hiše s boljšo šolsko
nabozbo se sprejme kot vajen-
ka v trgovsko hišo, kjer bi
posočala gremialno šolo in bi
imela priliko se temeljito v pisar-
niških poslih izveščati. Znanje
jezikov prednost. Ponudbe pod:
»Če dobro porabljuje, cela cal-
ba v hiši brezplačna.«

Dve blaginjičarki

ličeta mesta za takojšen nastop
ob morju. Cenj. ponudbe pod
»Blaginjičarka« na upr. lista.

Intelligentno,

zanesljivo delo želi primernege
mesta. Cenj. ponudbe pod šifro
»Brez doma«, na upravo lista.

Trgovski pomočnik

več špecerjake, galanterijske
in manufakturne stroke želi
službe. Gre tudi kot potnik.
Ponudbe na upravo lista pod
»Agilen«.

Več umetniških slik

se radi odpotovanja cenao pro-
da. Naslov v upravi lista.

Hiša

trinadstropna v sredini mesta
Ljubljane se takoj proda. Počr-
se: Križevniška ul. št. 7/II.

Led

se izdaja vsaki dan 7⁰⁰ zjutraj
v Hotelu »Sion«, Dunajska c. 2

Mehovano sobo

lepo, v sredini mesta oddam s
1. junijem. Kje, pove upr. lista

Prazne sode

vsakovrstne, dobro obranjene
pretrojske, oljake, kupim
Sprejemem vsako množino. Po-
nudbe pod »Sodi« na upravo
lista.

Stanovanjska hiša

v dobrem stanju s 4 sobami,
nad 18 orolov zemlje, 15 mi-
nut od Maribora se proda. Za
kupca stanovanje na razpolago.
Cena 270.000 K. Dopisi Stu-
denec pri Mariboru, Zrinjskega
ulica št. 1.

Sena

20 vagonov po ceni 550.— K
za 100 kg, franco Sladojevci,
proda Gjurc Jelč, Sladojevci,
p. Slatina.

Fotoaparati nov

18-18 dvojni anastigmat; zra-
ven vse potrebščine se proda
po ugodni ceni. Naslov v upravi
lista.

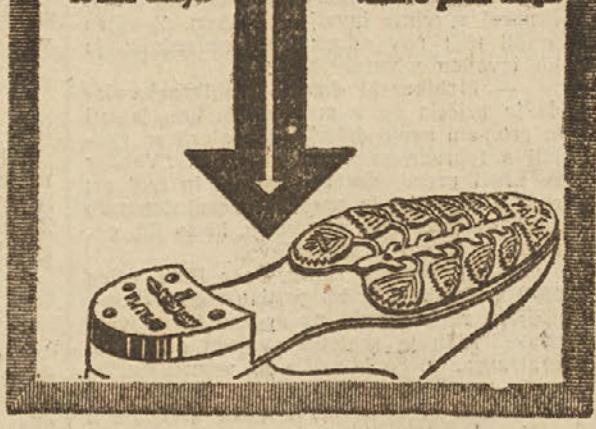
Nosite Daimona

kaučuk
pete!

Boljšo in cenejšo
so kot vanja.

kaučuk
potplate!

Elastična hoja,
vratu proti dlagi.

O. BERNATOVIC

LJUBLJANA

MESTNI TRG 5

Narejene
obleke
za moške
za ženske
za otroke

Kožu-
hovine
Trikotaža

Protiv znojnih nogu upotrebite

HOFFER PUDER br. III.

Dobiva se u svim apotekama i drogerijama.

RAVE d. d., ZAGREB.

Izdala in tiska »Zvezna tiskarna in knjižarnica« v Ljubljani

„Pri nizki ceni!“ Ign. Žargi, Ljubljana,

Sv. Petra cesta št. 3

nudi cenj. odjemalcem

veliko izbiro potrebščin za šivilje in
krojače. Damsko, moško, otroško pe-
rilo. Najnovije bluze v etaminu. Po-
virne jopice, volnene in modne jum-
perje. Nogavice, rokavice, majce krat-
ke nogavice. Svilene in pletene samo-
veznice itd. po priznani najnižjih ce-
nah. Na debelo in na drobno!

Zdravilišče

Rogaška Slatina

Sezona: Maj — September.

Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih bo-
lezni. — Cene zmernne. — V pred- in po sezoni
znatni popusti. — Največja udobnost. — Zahte-
vajte prospekte.

Ravnateljstvo zdravilišča.

Izjava.

Pristopam kot član k Narodni Radikalni Stranki, pre-
vezamajoc vse pravice in dolžnosti nje programa in statukov.

Datum:

Kraj, naslov:

Lastnoročni podpis (čitljivo):

Poklic:

Izpolnite, izrežite in pošljite na Gl. tajništvo NRS v Ljubljani,
Wolfova ulica št. 1/1.